

Türk çocuk cerrahisi yayınları

Erbuğ KESKİN

Çukurova Üniv. Tıp Fak., Çocuk Cerrahisi Anabilim Dalı, Adana

Özet

Türk Çocuk Cerrahisi Yayınlar İndeksi'ni oluşturan 343 bildiri ve 571 makale değerlendirilmiş, makalelerin a) Yayınlandıkları yıllara göre dağılımı, b) Yazıldıkları diller, c) Yayınlandıkları dergiler ve d) Deneyisel içerikli olup olmamaları, parametre olarak kullanılmıştır. Toplam 914 çalışma 28 yıllık zaman dilimine yayılmıştır. Tüm yayınların % 62'si son beş yılda yapılmıştır. 135 makale (% 23.6) yabancı dilde yayınlanmış, bunların 109'u Index Medicus'a giren dergilerde yer almıştır. Deneyisel çalışmalardan 19'u Türkçe 21'i İngilizce olarak yayınlanmıştır. Index Medicus'a giren yazılardan % 16.5 ini deneyisel çalışmalar oluşturmaktadır. 1989 yılında Science Citation Index'e giren 9 yayında, Türkiye'deki tüm klinik branşlar arasında Çocuk Cerrahisi, % 8.5'lik bir pay almıştır. Tüm bu veriler Türk Çocuk Cerrahileri'nin sağlık hizmetlerindeki başarısının yanı sıra, bilimsel yayınlarında da belli bir ivmeye ulaştığını, yurt içinde olduğu kadar dış tıp dünyasında da geniş bir bilim alanına seslenmekte olduğunu açıkça ortaya koymaktadır.

Anahtar kelimeler: Çocuk cerrahisi yayınları, Türk Çocuk Cerrahisi Yayın İndeksi (T.Ç.C.Y.I).

Giriş

Ülkelerin bilim düzeylerinin, uluslararası alanda yapılan yayınlarla ölçüldüğü günümüzde, bu ölçütlerde yayınlar yapılması ve bu yapıtların dünya çapında kaynak gösterilmesi tartışmasız çok önemlidir. Onat (4) Türk tıp bilim adamlarının ilk kez dünya yayınları arasında, yıllardır ulaşamadığı % 0.1 lik oranın üzerine, 1989 yılında çıkmış olduğunu göstermiştir. Science Citation Index'e (SCI) (5) göre yapılan sözcük konusu çalışmada ortaya çıkan bir diğer özellik de, tüm klinik branşlar içinde çocuk cerrahisinin

Adres: Dr. Erbuğ Keskin, Çukurova Üniv. Tıp Fak., Çocuk Cerrahisi Anabilim Dalı, Adana

Summary

Publications of Turkish pediatric surgeons

To ascertain the place of publications of pediatric surgeons in this country three hundred and forty three presentations and 571 articles collected in the "Publication Index of Turkish Pediatric Surgery" were evaluated. The distribution of the articles to the years, the languages of the articles, the journals where they appeared and their experimental contents were used as parameters. A total of 914 publications were done 28 years. 62 per cent of all papers were published within the last five years. Of 135 manuscripts in foreign language, 109 (23.6 %) took place in Index Medicus and 18 of these (16.5 %) were experimental works. 9 articles cited in Science Citation Index in 1989, which represents the 8.5 % of the publications from (within) all clinical departments in Turkey.

Key words: Publications in pediatric surgery, Index of publications of Turkish Pediatric Surgeons (IPTPS).

önemli katkısının dile getirilmiş olmasıdır (4). Bu noktadan hareket ederek, sadece SCI ile yetinmeyip, ülkemiz çocuk cerrahileri tarafından yayınlanmış tüm bildiri ve makaleleri çeşitli parametreler ışığında inceleyerek tıp dünyasındaki yerimizi ortaya koymaya çalıştık.

Materyel ve Metod

Çalışmanın materyelini 1962-1990 tarihleri arasındaki Türk çocuk cerrahilerinin ismini taşıyan 343 bildiri ve 571 yayın kapsamlı Türk Çocuk Cerrahisi Yayınlar İndeksi (TÇCYI) oluşturmaktadır (1). Bu incelekte yer alan bildiri ve yayınların kaynağı, adresleri saptanabilen 64 çocuk cerrahından istenen yayın listeleri ile Pediatric Cerrahi Dergisi'nde çıkan yazılar ve on Ulusal Çocuk Cerrahisi Kongresinde sunulmuş bildirilerdir. Çocuk cerrahi-

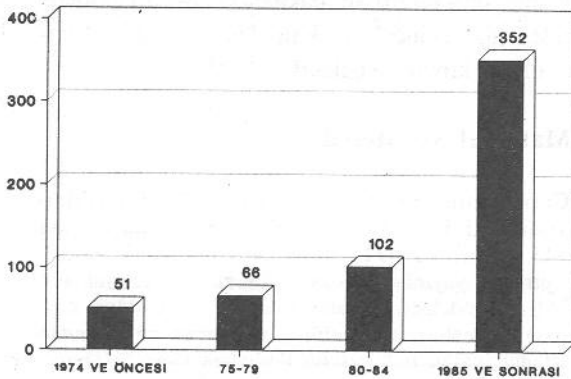
sini doğrudan ilgilendirse bile, çocuk cerrahlarından en az birinin adını taşımayan eserler çalışma kapsamı dışı bırakılmıştır. Makalelerin: a) Yayınlandıkları yıllara göre dağılımı, b) Yazıldığı diller, c) Yayınlandığı dergiler, d) Deneyel içerikli olup olmamaları, bu incelemede parametre olarak kullanılmıştır.

Materyelin değerlendirilmesinde TÇCYİ nin hazırlanması sırasında IBM Compatible PC 80286 hard diskinde çalışan Dbase III Plus veri tabanında toplanan veriler kullanılmıştır.

Bulgular

TÇCYİ'nde yer alan toplam 914 çalışma 28 yıllık zaman dilimine yayılmaktadır. Bunlardan 343'ü çeşitli kongrelerde sunulmuş bildirilerden, 571'i değişik dergilerde yayınlanmış makalelerden oluşmaktadır. En eski yayın, Numanoğlu'nun 1962 yılında Ege Üniversitesi Tıp fakültesi Dergisinde (EÜTF Dergi) yayınlanan "Doğuştan bir sakrokoksijeal teratom vakası" isimli yazısıdır (2). Elimizdeki 1970 ve öncesine ait 32 yayının tamamı yine Numanoğlu'nun adını taşımaktadır (1). Şekil 1, 571 makalenin yıllara göre dağılımını özetlemektedir. Görüldüğü gibi yayın sayısında son yıllarda belirgin bir artış vardır. Günümüze dek geçen süre, beşer yıllık dilimler halinde değerlendirildiğinde, son beş yılda yapılan yayınlar tüm yayınların yaklaşık yarısı kadardır.

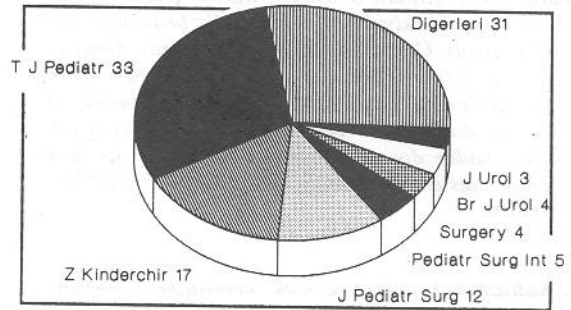
Tablo 1, Türkçe yayınların dergilere göre dökümünü göstermektedir. İlk beş sırayı Pediatric Cerrahi Dergisi 104, Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi 57, çeşitli tarihlerde yayınlanan Türk Pediatri Kongresi Kitapları 47, Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi 21 ve İstanbul Tıp Fakültesi Dergisi 20 makale ile almaktadır.

Şekil 1. Yayınların yıllara dağılımı

Tablo I. Türkçe makalelerin yayımlandıkları dergiler ve yayın sayısı

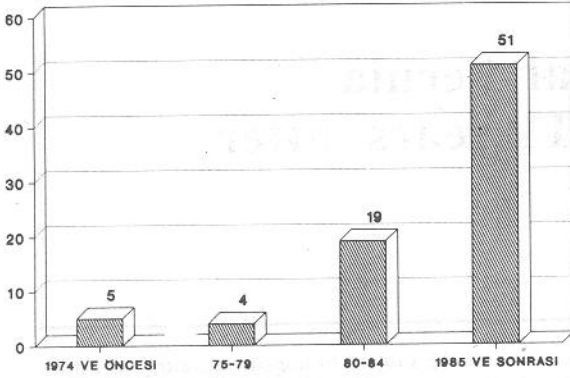
104	Pediatric Cer Derg.
57	Ege Ü. Tıp Fak. Derg.
47	Türk Ped. Kongresi Kitapları
21	Çukurova Üniv. Tıp Fak. Derg.
20	İstanbul Tıp Fak. Derg.
15	Cerrahpaşa Tıp Fak. Derg.
12	Çocuk Sağlığı ve Hast. Derg.
12	Türkiye Klinikleri
11	Ulusal Cerrahi Derg.
11	Ankara Tıp Bült.
9	Bursa Dev. Hast. Derg.
8	Diyarbakır Üniv. Tıp Fak. Derg.
7	Hacettepe Tıp Derg.
7	Ankara Tıp Bült.
6	İstanbul Çocuk Kliniği Derg.
6	Ondokuzmayıs Tıp Derg.
6	Deniz Tıp Bülteni
5	Klinik Gelişim
5	Medica
5	Katkı
5	Sağlık Derg.
5	İzmir Çocuk Hastanesi Tıp Bült.
4	Karadeniz Teknik Üniv. Derg.
3	SSK Tıp Bült.
3	Hacettepe Tıp Cerrahi Bült.

Şekil 2. Index Medicus'a giren yayınlar

Beşyüzmetmişbir makaleden, 135'i yabancı dilde yayınlanmıştır. Bu tüm yayınların % 23.6'lık dilimidir. Biri Fransızca ve ikisi Almanca olmak üzere üç makale dışında yapıtların tümü İngilizce'dir. Son beş yılda yapılan yabancı dildeki yayınlar, tüm yayınlarla karşılaştırıldığında % 19.3'lük bir oran ortaya çıkmaktadır.

Index Medicus'ta yer alan dergilerde çıkan yayın sayısı 109 dur. Bu oran tüm yayınların % 19'unu oluşturmaktadır. Bunlar arasında Turkish Journal of Pediatrics 33 yazıyla başta bulunmaktadır. Zeitschrift für Kinderchirurgie 17 yazıyla ikinci, Journal of Pediatric Surgery 12 yazıyla üçüncü sırayı alırken, Pediatric Surgery International'da 5, Surgery ve British Journal Urology'de 4, Journal of Urology'de ise üç makale yayınlanmıştır.

Şekil 3. Deneysel çalışmaların yıllara dağılımı

Geri kalan 31 makale Index Medicus'ta yer alan 27 değişik dergide çıkmıştır (Şekil 2).

Konuya deneysel çalışmalar açısından yaklaştığımızda da sevindirici ve ümit verici gelişmeler göze çarpmaktadır. Araştırmaların sayıları, bildiri ve makale olarak 79'a ulaşmıştır. Son beş yılda yapılan deneysel çalışma sayısı daha önceki yıllarda yapılanların toplamından fazladır (Şekil 3). Araştırmalarla ilgili ilk yayın 1973 yılında olup Olcay ve ark.'nın "Reticuloendothelial dysfunction and endotoxemia following portal vein occlusion" (3) isimli makaleleridir. Bunu, çeşitli dergilerde çıkan 19'u türkçe 20'si yabancı dilde yapılan yayınların 18'i Index Medicus'a giren dergilerde yer almıştır. Görülmüştür ki deneysel çalışmaları içeren yayınlar, toplam yayınlar içinde % 7'lik bir paya sahipken, Index Medicus'a giren yazılarımızdan % 16.5 unu deneysel araştırmalar oluşturmaktadır.

Tartışma

Bu çalışmada kullanılan materyel TÇCYİ'nden alınmıştır. İlk yayının yapıldığı 1962 yılından günümüze dek, 28 yıl içinde, 343'ü bildiri ve 571'i makale olmak üzere toplam 914 yayın yapılmıştır. Bu, her yıl başına 32.6 yayın an-

lamına gelmekte olup oran, bildiriler için 12.3, makaleler için ise 20.4 olarak değer kazanmaktadır. Son beş yılda yayınlanan makale sayısı ise toplam sayının % 62 si olup bu dönemde her yıl başına düşen makale sayısı 70.4 dür. Bu küçümsenmeyecek bir artıştır. Tüm yayınların % 17; deneysel çalışmaların ise % 45'i Index Medicus'a girebilmiştir.

Elimizde ülkemizin diğer bilim dallarına ait benzer bir araştırmanın bulunmaması, ulusal düzeyde bir karşılaştırmayı olanaksız kılmaktadır. Ancak Onat'ın (4) çalışması bu açıdan bazı ipuçları vermektedir. Sözkonusu çalışmada, 1989 yılında SCI'e giren 153 Türkiye kökenli tıp yazısından dokuzu çocuk cerrahlarına aittir. Tüm yayınlar içinde % 6 olan bu pay sadece klinik dalların çalışmaları gözönüne alındığında % 8.5'e yükselmektedir. Tüm bu veriler Türk Çocuk Cerrahileri'nin sağlık hizmetlerindeki başarısının yanı sıra, bilimsel yayınlarda da belli bir ivmeye ulaştığını, yurt içinde olduğu kadar dış tıp dünyasında da geniş bir bilim alanına seslenmekte olduğunu açıkça ortaya koymaktadır.

Kaynaklar

1. Keskin E, Okur H, Zorludemir Ü, Olcay I: Türk Çocuk Cerrahisi Yayınlar İndeksi. Adana, Çukurova Üniversitesi Basımevi, 1990.
2. Numanoğlu İ: Doğuştan bir sakrokoksijel teratom vakası. Ege Tıp Fakültesi Dergisi 1:271, 1962.
3. Olcay I, Trejo RA, Miller RH, Kitahama A, Diluzio NR, et al: Reticuloendotelial disfunction and endotoxemia following portal vein occlusion. Surgery 75:64, 1973.
4. Onat A: SCI ölçütüyle 1989'da dünyada Türk tıp yayınları. Türk Kardiyoloji Derneği Arşivi, 18 (4):290, 1990.
5. Science Citation Index, Source Index (1981-89 Annuals). Institute for Scientific Information, Inc., Philadelphia.